

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ezen kívül minden hirdetésnél 60 fl. bélyegdíj fizetendő. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyzsége szerint.

Kétféle mérték.

Az emberi életben igen gyakran megesik, hogy ugyanazt a dolgot nem úgy mérik az egyiknél, mint a másiknál, hanem egymástól teljesen elütően. Ilyen kétféle mértékkel találkozzunk az erdészeti és vadászati altisztek életében is. Világítsuk meg ezt az állítást egy pár példával, nehogy bárki is azt állithassa, hogy rémképeket látok s képzelt dolgokat akarok valóknak feltüntetni. Nézzük mindjárt első sorban magát az alkalmazást.

Mig a kincstári, közhatósági s ujjabban az állami kezelés behozatala óta a községi és egyes közbirtokossági erdészeti altisztektől az állások betöltésénél feltétlenül megkívánják az erdő-törvényben körvonalozott minősítést, addig a magán uradalmaknál még mindig a régi patriarchális módszer divik s ezeket senki sem kérdezi meg, hogy vajjon erdeiknél szakavatott embereket, vagy pedig kontárokat alkalmaznak-e, hanem minden külbefolyástól menten szabadon fogadják fel személyzetüket, sőt talán még hatóságilag fel is eskettették azt, daczára annak, hogy az erdőtörvény félremagyarázhatlanul kimondja, hogy a hatósági eskü alá csak szakvizsgázott s e szerint szakképzett egyének bocsáthatók. Az ilyen magán uradalmi állásoknál néha még az is elegendő képesség, ha az azokat elnyerni óhajtóknak szép és kacsintgatni tudó feleségük vagy leányuk van, kik körül az ifiurak akadálytalanul settenkedhetnek.

Mig a törvényes kellékeknek mindenkben

megfelelő s számba vehető erdészeti vagy vadászati tapasztalatokkal és előtanulmányokkal ékeskedő kincstári, közhatósági vagy községi altiszt különféle szigorú szabályok betartására van kötelezve, kivált a fegyver viselés és használat tekintetében, addig némely magán uradalmaknál a minden törvény és szabály ismeretnélkülöző, erdőöröknek, vadászoknak sőt nem ritkán erdészeknek csúfolt egyének a fegyvert tetszés szerint viselhetik és használhatják, saját belátásuk szerint s a nélkül, hogy bárkinek is eszmébe jutna ez ellen óvást emelni.

Az ilyen mindenféle fajzatból összeszedett s kifaragot erdőörök — kivált még ha katonai dressurával sincsenek ellátva — tudatlanságukban gyakran olyan cselekedetekre ragadtatják magukat, melyek mód nélkül alkalmasak az erdészeti vagy vadászati altiszteknél annyira szükséges, hogy ne mondjam nélkülözhetlen tekintély aláásására.

Sajnos, hogy ilyen ázsiai állapotok gyakran hazánk legtekintélyesebb főurainak birtokain is előfordulnak, kiktől pedig méltán elvárhatnók, hogy erdészeti és vadászati személyzetük megválogatásánál is jó példával járjanak elől.

Az előadottak bizonyosságául ime néhány tapasztalati tény:

Egy a saját védkerületemmel szomszédos uradalomhoz tartozó erdők őrzésével megbízott K. J. erdőörre átvedlett béres mult évben — valószínűleg bepálinkázott fővel erdei őrzárata alkalmával meglődözte a menekülő orvvadászokat, illetve törözőket s miután ezért mérsékeltén kiszabott börtönbüntetésének elszen-

védeése után állásába visszahelyeztetett, fegyverhasználati jogát újból arra használta fel, hogy egy száraz galyat szedő s tetten éréskor menekülni akarót fiut sörétezett meg, mely cselekedeteért most ismét a törvény embereivel küzd.

Ugyanennek az uradalomnak más kerületében alkalmazott s most „erdőőr“ czimet viselő volt kocsisa M. J. a községből száraz fáért ment három gyermeket lödözött meg menekülésük közben s ezért folyó évi február hóban elzárták két hónapra. Fogsága idejére természetesen ki más, mint egy béres helyettesítette, de ez is szerencsétlenül járt, a mennyiben egy az elődje helyébe kiszemelt híres orvvadász akkor, midőn általa orvvadászaton éretett, lelőtte.

Az erdőőr — jelölt orvvadász — kit az uradalom nyilván mint tapasztalt jágert hasznosan vélt alkalmazhatni — éppen egy nyulat lőtt, midőn oda érkezett a helyettes erdőőr s miután nevén szóllította, a feljelentéstől való félelmében, no meg talán azért is, hogy leendő kenyérkeresetétől meg ne fossza, egyszerűen ledurrantotta s abban a hiszemben, hogy ez már örökre elnémult, nyugodtan távozott, mint ki dolgát jól végezte. Azonban nem így történt; a súlyosan sebesültnek volt még annyi ereje, hogy haza vánszoroghatott s megnevezhette bántalmazóját.

Az „erdőőr-jelölt“ orvvadász most már csendőrök kezére került s ezek megvasalva bekisérték a bírósághoz, magukkal vivén a bünjelekül szolgáló puskát és nyulat is, a bíróság azonban rövid kihallgatás után rögtön szabadon bocsátotta s így lehet kilátása nem csak arra, hogy ismét nyulakat és embereket lőhet, hanem még arra is, hogy beigazolt erélyessége folytán csakugyan megnyeri az uradalom által neki már előbb kilátásba helyezett erdőőri állást.

Kérdezem már most, hogy az illető uradalom grófi tulajdonosának mi haszna van az ilyen alkalmazottakból, ha csak nem a konvenzió való megtakarítás? Az uradalom ügyészének pedig folyton azon kell buzgólkodnia, hogy a tudatlan és tapasztalatlan erdőőröket kinvonja a törvény szigora alól.

Igaz, hogy a magán birtok egyes emberé s így őt annak kezelésében korlátozni, neki szabályokat előírni bajos, de hát azt sem lehet tagadni, hogy a magán birtok az ország közbirtokának egy részét képezi s így az országnak van nemi beleszolása annak helyes vagy helytelen kezelésébe, mert hiszen nyilvánvaló, hogy ott, hol az egyes részek pusztulásnak indulnak, megakad az egésznek a fölvirágzása is, már pedig hogy az ilyen minden szakértelmet nélkülöző, fegyelmet nem ismerő egyének nem lehetnek az erdészeti ügyének előmozdítói, azt mindenkinek el kell ismernie.

TÁRCZA.

Nennek-Mojang.

A Bp. H. után.

Hollandus gyarmaton a Szunda-szigetecsoporton élő házánkfia, Mattyasovszky Béla a következő érdekes levelet küldte nekünk Meester Cornelis-ből:

Itt általánosan ismeretes, hogy bennszülöttek Nennek-Mojang kifejezéssel nemcsak őseiket értik, hanem minden veszedelmes fenevadat is, mint a tigrist, kaimánt, a nagy kigyókat, a melyekbe hitük szerint, őseik lelke vándorolt. A mult hónapban Bautam szigetén meglátogattam a Menesen lakó B. grófot. A vidék gyönyörű, csak hogy reggel hetedfél óra előtt és este hat óra után veszedelmes az ajtón kívül való tartózkodás a sok tigris miatt, a melyek a kampong keskeny utjain sans gene sétálnak. Az udvarok és házak sűrű

tüskés sövénynyel vagy magas fallal vannak körülvéve e miatt. Megérkezésem után az első reggelen, a nap még nem kelt föl, barátom preparátumait vizsgálgattam. Egyszerre óriás láрма támadt az udvaron. Tehenek, kutyák, lovak bögtek, csaholtak, nyeritettek fűhasogatóan. A lépcsőre futottam oly gyorsan, hogy egy jávait leütöttem a lábáról.

— Toevan oda matjan! (Egy tigris ur van itt) kiáltotta utánam rémulten.

Kis ágyuhoz hasonló 10-es kaliberű fegyveremet fogva, az udvarra rohantam, sajnos, már későn: a tigris ur eltűnt. Az egész házban csakhamar oly mély csönd és nyugalom támadt, mint a paradicsomban az első bűn után. A jávai erdők uralkodójának nyomai a ház körüli nagyobbak voltak, mint a tenyerem, pedig az én kezecském sem igen kicsiny. Szép, nagy király-tigris lehetett. Kár, hogy a szép bőr, melyet gondolatomban már hazaküldtem, még eredeti tulajdonosának birtokában maradt. Másnap körülbelül 9 órakor barátommal együtt ültünk a verandán, a midőn értésünkre

Szükséges lenne tehát az erdészeti és vadászati altiszti személyzet ügyeit a magán uradalmaknál is némi figyelemre méltatni s ha már a kincstáriak, közhatóságiak stb. bizonyos szabályoknak vannak alávetve, ezeket ott is alkalmazni s kivált a fegyver viselésére és használatára vonatkozó szabályt teljes érvényére juttatni, mert utóvégre az apró fatolvajok életét és testi épségét sem szabad közprédának tekinteni. szóval az erdészeti és vadászati altiszteknél egyenlő mértékkel kellene mérni minden vonalon.

Az uradalmak közt ugyan akadna olyan is, mely sanda szemmel nézné elejivel a jogaiba való beavatkozást, de ez nem tartana sokáig, mert csakhamar módjában lenne megismerni azokat a hasznokat, melyeket szakavatott és hivatásos alkalmazottjaik idővel hajtanának. A törvényhozás dolga lenne tehát itt is közbelépni s az erdőtörvényt — melynek előnyeit és esetleges hiányait már volt időnk két évtized alatt kitapasztalni — megfelelően módosítani, illetve kiegészíteni, minek első sorban szeretett hazánk látná legnagyobb hasznát.

Pilnik András.

A vadászterület szakszerű kezelése.

(Mutatvány „A Természet” ezimű folyóiratból.)

Vadászterületünket szakavatottan, jól kezelni, a legfontosabb, de egyszersmind a legnehezebb teendők

egyike és nem nevezhető igazi vadásznak az, ki, legyen máskülönb a vadászatokon bármily használható is, a vadászterületét rendben tartani, vadjait óvni, gondozni nem képes, nem tudja vadászatait simán, ügyesen, gépszerűen vezetni.

Hosszú praxis, tapasztalatok és szaktudás szükséges hozzá, hogy a vadászterületével és vadjaival bábni tudjon. Az a vadonatúj zöldkabátos, sárga gamáslis városi nimród, ki naponta kijár és kitűnő lövő lehet, nem ért hozzá. Ahová felállítják, ott szépen meglövi a maga részét, de ezzel aztán az ő multságának is vége, más egyéb nem érdekli egy cseppet sem. Pedig hát a vadász tiz parancsolata nem abból áll, hogy csak pusztítsuk, öljük a vadat, hanem: „... az legyen a vadász nemes törekvése, hogy a vadat óvja, kimélje és védje ...”!

Vadászterületünkön ezen szép mondásnak érvényt szerezni, szerinte cselekedni, ez az, a mi a vadászatot a férfias sportok legnemesebbikévé teszi, az örökké szép természet titkainak, csodáinak megfigyelésére, kutatására fogékonytá teszi lelkünket és ezt hasztalan magyarázzuk a „Sonntagsjäger”-nek, ő nem tudja megérteni a természet beszédét ...

A következőkben néhány utasítással és tanáccsal akarok szolgálni azon nimródoknak, kik még tapasztalatok híján vannak, de adnak valamit arra, ha korrekt, igazi vadászoknak tartják őket és vadászterületük szakszerűen van kezelve. Az első fődolog, hogy a tulajdonos teljesen és alaposan ismerje egész vadászterületét. Tudja pontosan, hol vezetnek utak, hol van szakadék, völgyelés, árok vagy patak és különösen tisztában legyen a határokkal, merre vannak, meddig terjednek. Ez utóbbik biztos és tökéletes ismerete nemcsak azért szükséges, hogy a szomszédok — esetleg

adták, hogy a falu előkelői kívának tisztelni. A verandán fogadtuk őket. Már az első pillantásra észrevettem, hogy félénken s látszólag zavartan közelednek, a mi a látogatásnak bizonyos jelentőséget kölcsönzött. Csak miután ismételtelen fölcsólitottuk kívánságuk előadására, a legbátrabb előlépett s a következő, ugy látszik, betanult beszédet mondta felém fordulva malayi nyelven:

— Magas Ur! engedd meg a te alacsony és legalázatosabb szolgáltnak, hogy Menes községe nevében számodra Allah és prófétája áldásáért esedezzünk. Reméljük, hogy nem fogod rossz néven venni, ha hozzád egy alázatos kéréssel fordulunk, beleegyezésed a falunk bizonyára nagy áldása lesz, ha pedig elutasítasz, nagyon szerencsétlenek leszünk. Ift egy kis pihenőt tartott, bizonyára, hogy lélekzetet vegyen, bár az is kétségtelen volt, hogy a ravasz róka arcomat tanulmányozta, vajjon dikciója mily benyomást tett rám. Nem is tudom elképzelni. De most újból folytatta beszédét:

Szívünk nagyon szomorú s egész népünk gyászol, a midőn elhozták a hirt, hogy te Uram tegnap egy tigrist, mely falunkat meglátogatta, le akartál löni. Mi, meg vagyunk győződve, hogy te Uram még nem ismerve e vidék szokásait, a legjobb szándékkal cselekedtél. A tigris azonban nem volt gonosz, zsákmányt kereső ragadozó, mint a hogy te gondold, hanem Nennek-Mojang hirnöke volt a ki a mi legszentebb védőnk és uralkodónk a hegyekben. Ő tudtunkra akarta adni, hogy falunkat veszedelem fogja érni s egyuttal azt is, mi módon lehet ezt a veszedelmet elfordítani. Mivel azonban te Uram, meg akartad ölni, visszatért a hegyekbe, hogy most a tigris urat kiengeszteljük, nagy áldozó ünnepet rendezünk, kérésünk az, ha az engesztelő ünnepet te is Uram megtiszteld magas személyeddél és jelenléteddel.

Az egész dologból annyit értettem, hogy iszonyu kihágást követtem el. Baráttal együtt biztosítottuk is őket, hogy a legjobb szándékkal követtem el a bűnt, barátságos érzelmeink jeléül egy zsák rizsszel

kevésbé lelkiismeretes vadászok — kényük, kedvük szerint ne vadászhassanak a halárszéleken, hanem, hogy magunk is tudjuk mindig, meddig szabad vadászunk és a sebzett vadat üldöznünk. A hajtóvadászatoknál is tekintetbe kell venni a határokat és a hajtásokat úgy irányítjuk, hogy a sebzett és menekülő vadak lehetőleg saját területünkön maradjanak és a következő hajtásba kerüljenek.

Elkerülhetetlenül szükséges a terepviszonyok ismerete is. Tudnunk kell, hogyan és honnét lehet területünk egyes pontjait leggyorsabban és legkönnyebben megközelíteni, hol vannak tisztások, vagy sűrű bokrosok, hol vannak váltók, hol lehet zajtalanul megközelíteni a vadat. A hajtások felállításánál, főleg ha nagy vadra vadászunk, figyelemmel kell lenni a szél irányára is, hogy a hajtóvonal mindig széllel haladjon. Mivel pedig a szélirány egyes vidékeken rendszeren ugyanaz szokott lenni, már a hajtások rendezése és felállítása előtt számolni kell ezen körülménnyel és aszerint rendezni a vadászatot.

A két első feltétel arra szolgál, hogy feladatunk harmadik részét, vadállományunk óvását, védelmét annál biztosabban és sikeresebben eszközölhessük. Fontos ez, igen fontos, mert ezen nyugszik vadállományunk sorsa, szaporodása, jóléte, feunmaradása, vagy ezek ellenkezője, ha elmulasztjuk teendőinket, vagy csak következtelenül, pontatlanul teljesítjük azokat.

Két és négylábú ellenséggel van dolgunk és mondhatom, hogy az előbbieket a veszedelmesebbek. Tagadhatatlan, hogy a dúvad, különösen ha elszaporodik, nem csekély károkat okoz a vadállományban, de a vadászok galád üzelmei még sokkal többet! És aztán a dúvadak ellenében manapság már annyi célra vezető eszköz áll rendelkezésünkre, hogy jóformán csak rajtunk

múlik, ha még nem bírjuk őket elpusztítani. Az orvvadászok vakmerő ravaszságával szemben azonban csak úgy lehet zöldágra jutni, ha túljárunk az eszükön, mihez körültekintés, óvatosság és mindenek előtt éles, jó szem szükséges.

Az orvvadászok többnyire vadászterületen lévő falu vagy faluk parasztjai közül kerülnek, még pedig azon kétes existenciák adják rá a fejüket, kiknek birtokuk nincs, dolgozni lusták és a „mindennapi“-hoz lehetőleg könnyen akarnak hozzájutni. És ott, ahol a vadorzást már régebben kényelmes keresetforrásnak tekintik, rendszeren hirre tesz szert egy-egy szerencsés falubeli paraszt és így a legveszedelmesebb, legvakmerőbb orvvadászt majd mindig ismerik, csak hogy tettem érni nem bírják. Az ilyen szerencsefi persze roppant imponál a többieknek, nagy pártja van, egész orvvadász-bandát szervez, az egész falu népét kezében tartja, senki rávallani, őt feladni nem meri és a vadász, sőt maguk a hatósági közegek is igen sokszor teljesen tehetetlenek vele szemben. Még sem szabad azonban engedni, hanem minden kínálkozó módot felhasználva törekednünk kell gaz üzelmeiket megakadályozni. Meg kell próbálni nagyobb pénzösszeg kitűzését jutalmul annak, ki vadorzást felfedez, úgy, hogy a tetteit törvény elé lehet állítani. Kezdetben ugyan nem sokra jutunk, mert az összetartás az ilyen kompániákban félig kölcsönös félelem, félig kényszerüsből nagy és nem igen hajlandó egyik sem többi társait felfedezni. Pedig ha csak egyikre is sikerül rábizonyítani a vadorzást, alapos vizsgálat és körültekintő eljárás mellett legtöbbször a bűntársakra is rá lehet nyomozni. Ez esetben a vadász jó hosszú időre megszabadul hivatlan „kollégáitól,“ mivel a vadorzásért kiszabott büntetések súlyosak. A legszigorúbban kell eljárni azon egyénnel

és 20 liter pálmaborral fogunk az ünnephez hozzájárulni. Hálásan szorították meg kezünket s énekelve, kiáltozva rohantak el, egész másképp, mint a hogy jöttek. Este 6 órakor kezdődött az ünnep s 7 órakor az öröm már tetőpontját érte el, a midőn egyszerre egy fájó sikoltás s a tompa tong-tong ütések egyszerre végét szakították. Egy kuli halálsápadtan rohant be hozzánk s jelentette:

— Egy tigris éppen most ragadott el egy gyermeket!

Öt perc múlva az egész kampong fegyverfogható népétől kísérve, már az erdőbe hatoltunk én a 10-es kaliberrel az élén. Rövid negyed óra után, éppen holdtölte volt, fölzavarták a tigrist, a mely tölem alig négy lépésnyire áttört a bozóton egy körülbelül hét éves gyermek széttépett holttestével. Ágyum hangos dőrejjel elsült s a tigris a robbanó golyótól szíven találva, ott feküdt előttem végső vonaglásban. Örült táncot jártak a tigris körül, a melynek bőrét alig birtam megóvni a csonkítástól. Az első öröm lecsilla-

podása után a gyermek apja hálás köszönetet mondott. Én csupán azt sajnálom, feleltem, hogy a bestiát tegnap le nem lőttem, akkor a szerenksétlenség nem történt volna. A bánatos apa szeme még könnyben uszott, hite azonban változatlan maradt és szavamra ijedten hátralepett.

— Ó, uram, ne beszélj ily borzasztó dolgokat. A tegnapi tigris igazi hirnőke volt Nennek-Mojang-nak, ez a vérengző állat pedig egy gonosz szellem, a ki tudott a hirnők megjelenéséről s azért tört falunkra áluhában, hogy vérszomját kielégítse.

Másodszor főztek le égbekiáltó babonájukat.

Az asszony teremtmése.

(Hindu legenda. A. Bp. N. után.)

Egy öreg brahmin Goonában meghalt pestisben, s egy Bain nevű angolra hagyott egy szanszkrit kéziratot. Hindu legendák vannak ebben a kéziratban, amelyek most Londonban angol nyelven kerültek nap-

szemben, ki az orrgazda szerepére vállalkozott és a lelőtt, vagy elfogott vadakat értékesíti. Amellett, hogy az orrvadászt vakmerő vállalkozásainál majd mindig veszély fenyegeti, ennek semmi gondja, baja nincs és a legzsirosabb jövedelem ezen mesterségből mégis az ő markát üti. Legtöbbször a falubeli korcsmáros az értékesítője az orzott vadnak, gyanus körülmények között tehát ennél a házkutatás meglepő eredményre vezethet.

Nagy hasznunkra van, ha a mezőn és erdőn tatózkodó pásztorok, favágók, csőszökkel jó barátságba tudunk jutni. Egy-egy ajándék szivar, vagy pipa-dahány, vagy más csekélység, sokszor igen fontos adatokat szolgáltatnak kezünkbe. Persze a jutalmazással sem szabad fukarkodni, mert ezáltal csak növeljük a buzgal-mukat és éberségüket.

Nagyobb vadászterületen kellő számú megbiz-ható vadászszemélyzet elkerülhetetlenül szükséges.

De bármennyire vigyáznak is ezek, mégis sok vadorzás történik tudtuk nélkül, főleg ha a vadász-terület nagyobb, összefüggő erdőség, melyben tetemes fővad és őzállomány van. Egy darabnak a kézre-kerítése is szép jövedelmmel kecsegtet, nem csoda tehát, hogy itt a vadorzók százszor ravaszabbak, vak-merőbbek, mint az olyan területen, hol csupán csak nyulak és foglyok honosok. Ezekre nem is annyira a puskát, mint inkább a különböző önkészítette hurkokat és töröket használják, mert jóval olcsóbb, kevesebb veszélylyel is jár és ügyesen állítva igen sok vadat fognak el velők.

Ősszel és télen van a szezonjuk a tör- és hurok-vetőknek, mikor is apparátusaikat a kertek alatt, erdő-széleken, laposokon és az etetők körül szokták lerakni, mindig ott, ahol legtöbbet fordul meg a vad. Nem

felesleges tehát az őszi és téli hónapokban az emli-tett helyeket minél gyakrabban bejárni és a meg-talált töröket szétrombolni s azután a felállítóra rálesni. mert ez valószínűleg korábban vagy későbbben meg fog jelenni, hogy utánna nézzen eszközeinek.

A törözés és hurokrakás saját tapasztalataim és a minden oldalról hallott panaszok után ítélve, sajná-attal kell konststálnom, hogy majd mindenütt el van terjedve és bizony ideje volna, hogy az illetékes közegek több goudot fordítanak az ilyen kihágások felfede-zésére és nyomozására. A puskával járó orrvadászok ellen napjainkban már igen szigorú, erélyes intézkedések foganatosítvák és ennek van is látszata, mert teteme-sen megapadt a számuk; de mihaszna, ha ezalatt gombamódra megsaporodnak azok, kiknek a törözés a kenyérkeresetük.

Vadjainknak másik ellensége, melyet azonban kitartással mindig féken lehet tartani, a négylábu és szárnyas ragadozók.

Teljesen kipusztítani egy vadászterületről persze ezeket sem lehet és jól van ez így. Mert akármit is mondanak egyesek, érdekesebb vadászat a dúvadénál alig képzelhető, különösen a nagyobbaké, melyeknek ravaszágán túljárni, óvatosságuk daczára őket rászedni nem könnyű; de aztán annál nagyobb örömmel és meglepéssel állunk a hosszú, fáradságos üldözés után végre is elejtett róka, vagy nyest, vagy egy nagy sas, sólyom teteme előtt. Mily bántóan kihalt volna az erdő, ha ép ezeket teljesen nélkülöznénk és a frissen esett hóban nem látnók a róka koma jól ismert foto-grafiáját, ha a légben nem lebegne egy-egy sas, vagy sólyom, a fákon nem ugrándoznának a szarkák és a vetéseken és szántókon nem sétálgatna kimért léptekkel a szürke-varjú. Bizony szomorú, egyhangú volna mert

világra. A legendák között van a következő is, amely az asszony teremtését mondja el így:

Az idők elején Tvashiri (a hindu mitológia Vul-kánja) teremtette a földet. Hanem amikor az asszonyt akarta teremteni, észrevette, hogy a férfi teremtéséhez minden rendelkezésére álló anyagot felhasználta. Semmi-féle szilárd, tömör eleme nem maradt. Nagy kedvet-lenség és zavar fogta el és mély töprengésbe merült Tvashiri. Miután hosszasan gondolkozott volt, a követ-kezőképpen cselekedett: Vette a hold kerekességét, a kigyó hullámvonalait, a folyondárnövény kuszáltságát, a fű reszketését, a nád karcuságát, a virág bársonyos-ságát és a levelek finomságát és az őz pillantatását és a napsugár pajzán vidámságát és a felhők könnyét és a szél állhatatlanságát és a nyul félenkségét és a páva hiuságát és a veréb nyakán levő pehely lágy-ságát és a gyémánt keménységét és a méz édességét és a tigris borzalmasságát és a tűz melegségét és a hó hidegségét és a harkály fecsegését és a gerlice bugását. Mindezt összekeverte és teremtette az asszonyt.

Aztán odaajándékozta a férfinak. Egy hét múlva a férfi elment Tvashirihoz és így szólt:

— Uram, a teremtmény, akit ajándékoztál nekem, megmérgezi életemet. Szakadatlanul fecseg; elrabolja az időmet; semmiségek miatt jajgat, mindig beteg. Eljöttem a végből, hogy vennéd vissza, mert nem élhetek vele.

És Tvashiri visszavette az asszonyt. Egy héttel később azonban újra jött a férfi és így szólt:

— Uram, életem kietlen, amióta teremtményedet visszaadtam, Mindig visszagondolok arra, hogyan táncolt és énekelt efőttem. Arra is visszaemlékezem, hogy olyan sajátságosan nézett rám, hogy játszott velem és hogy simult hozzám.

És Tvashiri vissza adta a férfinak a nőt. De csak három nap mult el, már látta Tvashiri, hogy újra jön a férfi.

— Uram — szólt a férfi — nem tudom, hogyan lehetséges ez, de meggyőződtem most már arról, hogy

a változatosságot a természetben ép ezek az állatok adják meg. Ezt csak azért említem, mivel némely — még rendesen tapasztalatlan — vadászok egészen vak, oktan gyűlölettől eltelve nem nyugodnának addig, míg az utolsó ragadozó vadat el nem pusztították és ezen nézetükkel igyekeznek magunk „a korrekt kötelesség-tudó vadász” nevét megszerezni.

Nem valami megrögzött állatvédő beszél belőlem, ha azt mondom, hogy ha vadállományunkban a dúvad is képviselve van, persze csekély számban — ez nem árt, csak érdekesebbé teszi a vadászatot és változatossággal szolgál a puskásnak. Egészen másként áll a dolog természetesen, ha a dúvad egyik, vagy másik faja elszaporodik, kedvező körülmények, vagy pusztításának teljes elhanyagolása folytán. Ezekkel szemben ugyancsak résen kell lenni és irtani ott, a hol lehet, mert ha nem tesszük ezt, vad állományunk látja kárát.

A róka apró vadjaink legádázabb ellensége, erre irányítandó hát a főfigyelem. Pusztításánál négyféle módszer áll rendelkezésünkre: a lyukából tacsók segélyével kizavartatjuk, vagy kiássuk; hajtások alkalmával löfegyverrel irtjuk, csapdáknak fogjuk és télen méreggel irtjuk. Több vadászterületen vettem észre egy rossz szokást, melyről érdekesnek tartom megemlékezni. Szokásban van ugyanis, hogy a vadászúr az elejtett, vagy más módon kézrekerített rókabőrt annak a vadórnek ajándékozza, ki a rókát lőtte, vagy fogta. Ez magában véve igen helyes intézkedés volna, mert csak buzdítja a vadőröket további mozgalomra, de mi a következménye? Tavasszal és nyáron, mikor a róka bőrének úgyszólván semmi értéke sincs, de mikor legkönnyebb a rókát pusztítani és a mikor a legtöbb kárt is okozza a kölykei bő táplálása folytán, a vadór dacára ennek nem fog ellenük fellépni, mert ugyan mi haszna is volna belőle, ha a rókabőrt el nem adhatja? Csak ősszel és télen fog bele a pusztításba, mikor már sokkal nehezebb a kinőtt rókákat megkapni és aztán ez az egész nyáron és tavasszal okozott kárt a hasznos vadállományban már nem pótolja. Dehát persze sokkal jövedelmezőbb és a vadőr előtt ez a fő.

Ajánlatosabb volna tehát egy más eljárás. A

tavaszi és nyári folyamán a vadászúr minden beszállított rókaért fizetne, mondjuk 4—5 koronát jutalom fejében; viszont az ősszel és télen lőtt, illetve fogott rókák bőrét saját maga számára foglalja le a nélkül, hogy azért a vadőrt kárpótolná. Ily módon hamar nagyot változnék a helyzet és a rókák is megfogynának.

A varjúk, szarkák és más ragadozó madarakra is kell valami csekélyebb jutalmat kitűzni, persze ezt már tekintet nélkül az időszakokra. — Csapdákkal szintén sikeresen lehet operálni úgy a négylábú, mint a szárnyas dúvad ellen, de csak hogyha olyan egyén veszi kezébe a dolgot, ki hosszabb gyakorlattal bír e téren. A kezdő bizony nem igen fog valamire menni és így csakhamar a kedvét is elveszti, ha nem áll mellette tapasztalt tanácsadó. A mérgezés úgyszólván a leg-sikeresebb és legeredményesebb pusztítási mód, tekintve azonban a vele járó, sohasem kicsinylendő veszélyeket, csak teljesen járatos, szakavatott egyén végezze, mert különben sok szerencsétlenségnek lehet okozója.

Nimród.

Különfelek.

Halálozás. Martinek Ferencz kartársunkat, ki a Hontvármegyei Börzsöny községben van állomáson, megrendítő csapás érte, midőn múlt hó 27-én szeretett hitestársát, született Bencze Gizellát életének virágában — 20-ik évében — s boldog házasságának 10-ik havában a mindenható magához szállította. Az Isten kimeríthetlen kegyelme legyen vigasztalója bánatos kartársunknak!

A füge mint orvosság. A füge gyógyító hatása van a gyomorra és különösen emésztési zavaroknál nagyon hasznos. Azért ajánlották a konstantinápolyi orvosok is mint profilaktikus szert a kolera ellen, amelyet tudvalevőleg mindig emésztési zavarok előznek meg. Azonkívül mindazoknak is ajánlatos a füge, akik köhögésben, vagy tüdőbajban szenvednek. Külsőleg is használják a a fület fogfájás okozta daganat ellen, amely vagy széteszik vagy pedig megérik. A fület ebben az esetben úgy használják, hogy szélességében ketté metszik, langyos tejben megáztatják és úgy teszik rá a daganatra.

Megadózott szerelmesek. Idaho amerikai város lelki pásztora, aki valamelyik legujabb vallási szekta híve és papja, úgy gondolkodott, ha már egyszer akadnak hívei az új szektának, miért ne akadnának az új szekta hívők szerelmesei között olyanok is, akik meg hagyják magukat adóztatni. Kihirdetette tehát, hogy minden szerelmes ifjú, aki valamelyik leányt meglátogat ennyit és ennyit fizet. És sikerült is számítása, a szerelmes ifjak annyi „szerelmi adót” adtak össze (és hányszor nem adtak!), hogy nemsokára egy orgona került ki az összegből. A lelkiatya felbuzdulva a nagy sikeren, elhatározta, hogy új templomot is építtet „szerelmi adóból”. Összeállította tehát a következő tarifát: Látogatás este az imádott hölgynél 10 centims, nappal 2—6 cts., kézszóritásért 16 cts., együtt kikocsikázás 20 cts., csók az imádott nő anyja jelenlétében 30 cts., ha a leány beleegyezik a szerelmes ifjú kérésébe, hogy nőül menjen hozzá 1.98 dollár, az el-

az asszony több bosszúságot okoz nekem, mint amennyi gyönyörűséget szerez. Kérlek uram, vedd őt vissza újra!

Azonban Tvashiri így kiáltott:

— Kotródj férfi és rendezkedjél be úgy, ahogy tudsz!

És a férfi szólt:

— Nem élhetek asszonnyal!

Tvashiri felelte neki:

— Te asszony nélkül sem fogsz tudni élni.

És a férfi eltávozott és sóhajtott:

— Ó én szerencsétlen! nem élhetek az asszonnyal és nem élhetek az asszony nélkül!

jegyzési napon fizetendő 2 dollár stb. stb. Valószínű a szerelmes ifjak nyugtát is kapnak majd egy csókra, egy kézzsoritásra s egy barátságos mosolyra, sőt hihető, hogy utalványt is fognak kapni a tiszteletes lelkipásztortól, amelyben megengedélyezi, hogy imádottjától felvehet ennyi és ennyi csókot, ennyiszer szoríthatja meg kezét stb. de az már nem valószínű, hogy a szerelmesek előbb utalványon kérik ki a pusztit, vagy hogy bevalják a szerelmi adót, mikor még más adót sem szeret az ember bevallani.

Szerencsétlenül járt vadász Albrecht Ede erdész, vihnyi lakos m. hó 17-én kiment az erdőbe szalonkára vadászni. Egy magas sziklára mászott fel, hogy onnan majd jobban körültekinthet. Alig, hogy fölért a hegycsúcsra, a szalonkák helyett egy hatalmas farkas toppant eléje, Albrecht, akinek fegyvere csak apró sörétre volt töltve, a farkastól megijedve, futni kezdett, miközben megcsuszott a keskeny sziklacsúcson, és lezuhant a mélységbe, ahol pár pillanat múlva meghalt. A szerencsétlenül járt vadászt nagy részvéttel temették el.

Aranyásó majmok. Moss kapitány, ki sokáig élt Dél-Afrikában, következőket beszéli egy csapat majomról, melyet ő aranybányaiban „foglalkoztatott”: „Huszonnégy majmot foglalkoztattam aranybányáimban — beszéli a kapitány. — Épen annyit dolgoztak, mint hét szorgalmas és gyakorolt férfimunkás. Olyan esetben is hasznát vettem a majmaimnak, amikor emberekkel semmire se mentem volna. A majmok ugyanis összegyűjtötték az olyan apró kvarczdarabokat is, melyekre más munkások ügyet se vetettek, ha fönt mindent összetakarítottak, bemásztak a mélyebb tárnákba és soha czivakodással mint az emberek egymás, munkáját nem zavarták. A majmok általában rendszeresen dolgoztak és a munkaidőt pontosan betartották. Igazán érdekes volt látni ezeket a dolgozó majmokat, melyek a legapróbb dolgokra is ügyeltek, meg a kis szállító-kocsikra is és apróra fészdek mindent, ami ezekből a földre esett.

Zoologiai Lapok

képes közlemények a tudományos és gazdasági állattan és vadászat köréből,

szerkeszti: Parthay Géza.

A Zoologiai Lapok gazdasági rovatában állandóan foglalkozik méhészettel és ebtenyésztéssel is. Az elmúlt évben 260 oldalon 130 ábrával illusztrálva jelent meg. E lapot az „Erdészeti Ujság” előfizetői évi 8 kor. helyett, félévenként 2 korona kedvezményes áron rendelhetik meg. Mutatvány számokat ingyen küld a kiadóhivatal mely Budapesten. Rottenbiller utca 30 szám alatt van.

Szerkesztői üzenetek.

Makky János urnak, Rajka. Előfizetése m. hó végéig járt volna még csak le s így most az a jövő évi április hó végeig van rendezve. Vajjon élünk még mindketten odáig? **Mezey György** urnak, Marczali. A közlött ezimekre f. hó 4-én tettünk postára 2—2 mutatvány számot. **Naszlady Lajos** urnak, Kaposvár. Előbbi üzenet Önnek is szól. **Kolos István** urnak, Nyék. A röpiratot mult hó 4-én postára adtuk, nyilván eltévedt, miért is most 4-én egy második példányt küldtünk. Egyébként külön levelet is irtam ugyanekkor. Üdvözet! **Röpiratot küldtünk** újabban a következő ezimekre: **Papp Imre**, Mike-Péres. **Stempák Ferencz**, K. Topolovecz, **Kisfaludi János**, Szinfa. Jövőben itt fogjuk mindig jelezni a megrendelt röpirat elküldését, hogy a megrendelőknek meg nem kapás esetén módjukban legyen postáikon tudakozódni.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

Állatok minden fajainak kitömésére vállalkozik

KATONA MIHÁLY

az orsz. Muzeum és könyvtár biz. präparatorának nyilvános állatkitömő laboratoriuma

BUDAPEST, József-körút 13.

Emlősök és madarak természetűen a legujabb módszerrel (modellirozással) észittetnek; szebben, jobban, olcsóbban mint bármely hasonló intézetben.

Az állatok kitömése nagyság szerint kerül:

Em lős ö k:

Egérnagyságu 0.80 — 1 frt.
Menyét „ 2 frt.
Nyest „ 5 frt.
Róka „ 9 frt.
Vaddisznófej 15 — 20 frt.
Szarvasfej 35 — 40 frt.

Madarak:

Pintynagys. 0.80 — 1 frt.
Galamb „ 2 frt.
Erdei bagoly 3 frt.
Nagy suholy (Uhu) 6 frt.
Sas (nagy) 8 frt.
Keselyű 12 frt.

Az intézetben készítettnek mindenféle

Vadászati tropheák,

kisebb és nagyobb biológiai csoportok, függő vadak, emlős fejek művészileg faragott tablettákon mint szobadiszek, madarak mint fali díszek, emlősök bőrei tepicheknek természetűen utáztott fejekkel. Őz és szarvas agancsok montirozása tablettákra; levett agancsok koponya utánzatokra helyezése és minden egyéb praeparatori munkálatok művészi és gondos kivittel s jutányos áron.

Az intézet vásárol:

kitömési célra frissen lőtt állatokat. Ez idő szerint: Hiuz, vadmacska, borz, sün, pele és egér-félék, vidra, morga, földi kutya, denevér, sasok, véresék, ölyvek, kanyák, baglyok minden fajait, kakukk, banka, jegér, gerle vagy galamb, fekete és három ujjú harkály, lappantyú, keresztcsőr, pirók, hajnalmadár, billegény, minden fajú nádi veréb, ökörszem, füstfark, gébics, szakálás és bubos czinke, vörösbegy, holló, siket — nyír — hó — és császár fajt, erdei és mocsári szalonkák, daru, gémekek, kormorán, tűzok kakas, picziny reznek, haris, halász madarak, vadlúd, kanalas rucza, bársony, nyíl farkú stb.

Élve jó árákkal vásárol: medve bocsot, hiuzt, vadmacskát, vidrát, farkas kölyket, földi kutyát, keselyüt, kőszáli sást, uhut, siket és nyírfajdot stb.

Minden szállítmány az intézet címére küldendő; a szállítási költséget az intézet viseli; utánvétel semmiféle küldemény sem lesz elfogadva. Kiváratra bővebb utasítással szolgál az intézet.

2—2

ELSŐ RANGU EGYENRUHÁZATI INTÉZET.

BLUM és TÁRSA

Szerb kir. udv. szállítók, Ő cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói,
A nagyméltóságu Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói,
Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPESTEN

IV.. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

A XVIII. számú, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közrebocsátása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállítású, — erdészeti és erdő altiszti egyenruhák nemkülönben felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

is eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, — a betekinthező számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb meglegedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legujabb francia es angol divat szezint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerezünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk,

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olesó reklám árak által régi vevőinket megteveszteni óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyujthatnának. Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva. Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Szerb királyi udvari szállítók,
Ő császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói.
A nagyméltóságu Földmívelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói.
Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagja.

JUTÁNYOS ÁRAK.

MAGYARHÓN ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB NÍRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

János

Brausweller

Szeged

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL

RÉSZLETFIZETÉSRE

Képe árjegyzék bérmentve. Levélek pontosan szállítanak.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

Figyelmesebb és pontos kiszolgálás.

Legelőnyösebb beszerzési-forrás.